

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MAŁGORZATA MOTYLOW

KAP.410.001.05.2023

Pan
Mariusz Kamiński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, ul. Stefana Batorego 5, 02-591 Warszawa (dalej: Ministerstwo lub MSWiA).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Kamiński, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej: Minister lub Minister SWiA), od 14 sierpnia 2019 r. ¹ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Departament Administracji Publicznej.
Kontrolerzy	1. Tadeusz Wrona, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/31/2023 z 12 stycznia 2023 r. 2. Bartosz Mięsak, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr KAP/30/2023 z 12 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne oraz ocena wykonania planu finansowego Ministerstwa (dysponenta III stopnia).</p> <p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dalej: ufp). <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analizy stanu należności i zaległości,– szczegółowej kontroli windykacji zaległości,– analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne w trakcie roku budżetowego,– kontroli prawidłowości dokonanych blokad,– kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerwy celowej,

¹ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 sierpnia 2019 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów nr 1131.14.2019 (M.P. poz. 749), postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 listopada 2019 r. nr 1131.24.2019 o powołaniu w skład Rady Ministrów (M.P. poz. 1092).

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 43 limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analizy udzielania i rozliczania wybranych dotacji,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonywaniem budżetu państwa w ramach części 43.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i aktach wykonawczych. Sprawozdania budżetowe zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- niedokonaniu przez dysponenta części 43 blokady niewykorzystanych środków w kwocie 36,5 tys. zł, co było nierzetelne;
- niedokonaniu rzetelnej analizy wniosków o udzielenie dotacji na zadania mające na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, realizowane w obiektach, w których dotowany podmiot prowadzi komercyjną działalność gospodarczą (w przypadku dwóch z 17 badanych dotacji);
- nieegzekwowaniu od wnioskodawców kompletnych danych w części finansowej wniosku o udzielenie dotacji na realizację zadania mającego na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego (w przypadku pięciu z 17 badanych dotacji);
- niewyegzekwowaniu od podmiotu, któremu udzielono dotacji, formularza wskazanego w pkt VIII *Informacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2021 r. o szczegółowych zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację w 2022 r. zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 1, 3-9 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym - Dz. U. z 2017 r. poz. 823* (dalej: Informacja Ministra SWiA).

Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny, stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały obniżenia oceny.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej, stosuje się ocenę w formie opisowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2022⁶, dochody budżetu państwa w części 43 zostały zaplanowane w kwocie 11,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w kwocie 144,5 tys. zł, tj. 1313,6% kwoty planowanej oraz 85,9% kwoty dochodów z 2021 r. (168,3 tys. zł). Dochody pochodziły głównie z wpływów ze zwrotów dotacji niewykorzystanych, uznanych za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości oraz z naliczonych odsetek.

(akta kontroli str. 642, 648, 654-655, 675, 690-691, 731-732, 763-764, 813-816, 1124, 1136, 1141-1143, 1153-1156, 1176-1178)

Na 31 grudnia 2022 r., według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 43 wystąpiły należności w kwocie 2586,8 tys. zł, z czego zaległości netto stanowiły 2034,4 tys. zł. W porównaniu do 2021 r. kwota należności była wyższa o 676,5 tys. zł, tj. o 35,4%, a kwota zaległości była wyższa o 1971,2 tys. zł, tj. o 3118,4%. Zaległościami były głównie przypisane do zwrotu kwoty dotacji z tytułu wykorzystania ich niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania w nadmiernej wysokości oraz naliczonych odsetek od tych kwot.

U dysponenta III stopnia nastąpił wzrost należności z 71,0 tys. zł w 2021 r. do 78,1 tys. zł w 2022 r., tj. o 10,0%. Zaległości w 2022 r. wyniosły 824,89 zł i były wyższe niż w 2021 r. o 58,00 zł, tj. o 7,6%, głównie ze względu na wzrost naliczonych odsetek ustawowych.

Z informacji sprawozdawczych za I półrocze 2022 r. wynikało z jakiego tytułu powstały należności (w tym zaległości). Jednocześnie dysponenti niższego stopnia informowali, że stosują wszystkie przewidziane prawem sposoby egzekwowania należnych dochodów i przekazywania ich do budżetu państwa oraz jakie podejmują działania w kierunku skuteczności ich windykacji, tj. na początku były to wezwania do zapłaty dla dłużnika; jeżeli to nie skutkowało, sprawy kierowano do sądów lub do urzędów skarbowych. Mając powyższe na uwadze dysponent części nie podejmował innych działań w celu zmniejszenia kwoty zaległości.

(akta kontroli str. 135-149, 575-585, 616-617, 675, 690-691, 731-732, 763-764, 881-885, 1101-1109, 1138-1139, 1146-1147, 1153-1156, 1176-1179, 3647-3652)

W MSWiA opracowano procedury będące podstawą ujęcia należności, w szczególności, ustalono terminy przekazywania dokumentów do komórki księgowości. W odniesieniu do należności dysponenta cz. 43, obieg dokumentów i informacji dotyczących należności został uregulowany w załączniku nr 4 do Zarządzenia Ministra SWiA z dnia 22 grudnia 2022 r. nr 34 w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji⁷. Zawierał on uregulowania dotyczące terminów przekazywania do Departamentu Budżetu (dalej: DB) dokumentów finansowych, na podstawie których prowadzona jest ewidencja księgowa. W ramach części budżetowej 43 występowały należności wyłącznie z tytułu rozliczenia udzielonych dotacji.

Zgodnie z polityką rachunkowości MSWiA podstawą ujęcia w księgach rachunkowych dysponenta części budżetowej należności była zatwierdzona przez Ministra SWiA informacja dotycząca realizacji zadania, z której wynikało czy udzielona dotacja została wykorzystana przez zleceńbiorcę prawidłowo, czy też część lub cała kwota zostały przypisane do zwrotu na rachunek bankowy MSWiA. W przypadku braku zwrotu środków przez zleceńbiorcę w DB wszczynane było postępowanie administracyjne mające na celu wydanie decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki. Postępowanie administracyjne prowadzone było w oparciu o uniwersalne procedury dotyczące dochodzenia zwrotu należności publicznoprawnych, uregulowane szczegółowo

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 poz. 270).

⁷ Weszło w życie w dniu podpisania z mocą od 1 stycznia 2022 r.

w przepisach prawa powszechnie obowiązującego⁸. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym MSWiA⁹, komórką odpowiedzialną za prowadzenie postępowań administracyjnych w przedmiotowym zakresie oraz podejmowanie czynności zmierzających do wszczęcia egzekucji administracyjnej przez właściwe organy egzekucyjne był Wydział Systemowy DB.

Kontrola terminowości zapłaty należności była prowadzona w oparciu o ewidencję księgową, prowadzoną w Wydziale Rachunkowości w DB, w uzgodnieniu z ewidencją pomocniczą należności prowadzoną w Wydziale Systemowym. Ewidencja pomocnicza należności uzgadniana była z ewidencją księgową po zakończeniu każdego kwartału. Oprócz tego monitoring należności dokonywany był w toku sporządzania poszczególnych pism w sprawach przez Wydział Systemowy w drodze uzgodnienia z Wydziałem Rachunkowości. Dokumentami potwierdzającymi proces kontroli terminowości zapłaty należności były pisma i dokumenty dotyczące podjęcia kolejnych czynności w ramach poszczególnych etapów dochodzenia należności.

Szczegółowe badanie prowadzonych działań windykacyjnych przeprowadzono na próbie pięciu spraw¹⁰, w których powstały zaległości dysponenta części w łącznej kwocie 1966,4 tys. zł, co stanowiło 96,7% wszystkich zaległości netto w 2022 r. z tytułu przypadających do zwrotu środków dotacji udzielonych na realizację zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. We wszystkich tych sprawach podejmowane przez jednostkę działania windykacyjne w celu odzyskania należności były rzetelne i adekwatne do wielkości należności. Działania prowadzone były zgodnie z obowiązującymi procedurami i były dokumentowane. Zapewniono właściwy obieg dokumentacji, nie dochodziło do nieuzasadnionej zwłoki w przekazywaniu dokumentów.

W 2022 r. wydano łącznie siedem decyzji umarzających należności pieniężne¹¹ na łączną kwotę 639,3 tys. zł. Analiza dokumentacji w powyższym zakresie wykazała, że organ

⁸ Ufp, ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.), ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2022 r. poz. 479, ze zm.), ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 259) oraz ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm.).

⁹ Załącznik do zarządzenia Nr 13 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. Urz. MSWiA poz. 15, ze zm.).

¹⁰ Zadanie pn. Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zagładzie Romów – 76 rocznica likwidacji „Zigeunerlager” realizowane na podstawie umowy nr 9-32/WMNiE/2020 z 27 maja 2020 r. przez Stowarzyszenie Romów w Polsce – zaległość w kwocie 6 299,85 zł; zadanie pn. Budowa Domu Kultury Słowackiej w Jablonce Orawskiej – etap I realizowane na podstawie umowy nr 666/WMNiE/2019 z 4 października 2019 r. przez Towarzystwo Słowaków w Polsce – zaległość w kwocie 950 100,00 zł; zadanie pn. Budowa Domu Kultury Słowackiej w Jablonce Orawskiej – etap II realizowane na podstawie umowy nr 11-11/WMNiE/2020 z 23 września 2020 r. przez Towarzystwo Słowaków w Polsce – zaległość w kwocie 800 000,00 zł; zadanie pn. Remont drewnianego kościoła Wszystkich Świętych – etap IV realizowane na podstawie umowy nr 6544/45/52/2021 z 15 listopada 2021 r. przez Parafię Rzymskokatolicką pw. św. Rocha w Czulczycach – zaległość w kwocie 120 000,00 zł; zadanie pn. Prace konserwatorskie i restauratorskie przy podstawach ławek, ławkach i balaskach w kościele realizowane na podstawie umowy nr 6544/54/107/2021 z 6 lipca 2021 r. przez Parafię Rzymskokatolicką pw. Świętej Rodziny w Pile – zaległość w kwocie 90 000,00 zł.

¹¹ Decyzja Nr 25/43/DB/2022 umarzająca należność z tytułu przypisanych do zwrotu środków dotacji w kwocie 100 000,00 zł udzielonej Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Anny w Serocku na zadanie pn. Prace ratownicze stropu i ścian w gotyckim kościele pw. Zwiastowania NMP w Serocku; Decyzja Nr 37/43/DB/2022 umarzająca należność z tytułu przypisanych do zwrotu środków dotacji w kwocie 100 000,00 zł udzielonej Parafii Rzymskokatolickiej pw. wszystkich Świętych w Słupi na zadanie pn. Remont dachu oraz elewacji frontowej kościoła pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Jeziorkach; Decyzja Nr 38/43/DB/2022 umarzająca należność z tytułu przypisanych do zwrotu środków dotacji w kwocie 100 000,00 zł udzielonej Parafii Katolickiej pw. św. Józefa w Markuszowie na zadanie pn. Zabezpieczenie i wzmocnienie konstrukcji ścian kościoła; Decyzja Nr 39/43/DB/2022 umarzająca należność z tytułu przypisanych do zwrotu środków dotacji w kwocie 100 000,00 zł udzielonej Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Glinianach na zadanie pn. Remont drewnianego kościoła; Decyzja Nr 40/43/DB/2022 umarzająca należność z tytułu przypisanych do zwrotu środków dotacji w kwocie 100 000,00 zł udzielonej Parafii Rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Królowej Polski w Bielicach na zadanie pn. Remont wieży kościoła; Decyzja Nr 44/43/DB/2022 umarzająca należność z tytułu przypisanych do zwrotu środków dotacji w kwocie 80 000,00 zł udzielonej Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Mikołaja i Matki Bożej Śnieżnej w Kotliskach na zadanie pn. Remont wieży kościoła wraz z wymianą pokrycia, Decyzja Nr 47/43/DB/2022 umarzająca

postępował zgodnie z przyjętymi procedurami i przepisami. Podejmując decyzje o umorzeniu należności w każdej sprawie ustalał stan faktyczny oraz wyjaśniał wszystkie okoliczności.

Nie było natomiast przypadków odroczenia lub rozłożenia na raty należności. W ramach części 43 nie wystąpiły należności przedawnione. Ponadto w MSWiA nie występowały przypadki przejmowania należności od innych podmiotów.

(akta kontroli str. 5-3-,CD_1, 41-48, CD_2, 133-134, CD_5, 3647-3683, 3884-4442, 4452-4465)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. przez dysponenta części 43 w zakresie dochodzenia należności. Jednostka prowadziła systematyczną kontrolę stanu należności, a w przypadku wystąpienia zaległości podejmowała rzetelne i adekwatne działania windykacyjne.

OBSZAR

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu państwa w części 43 zostały zrealizowane w 2022 r. w kwocie 225 680,4 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach (226 278,2 tys. zł). W porównaniu do roku 2021 (216 608,9 tys. zł¹²) nastąpił wzrost wydatków o 9071,5 tys. zł, tj. o 4,2%. Wzrost wydatków spowodowany był przede wszystkim zwiększeniem dotacji z budżetu państwa dla Funduszu Kościelnego.

Poza opłaceniem składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne osób duchownych, wydatki zostały poniesione głównie na wspomaganie działalności charytatywno-opiekuńczej, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz remonty zabytkowych obiektów sakralnych.

(akta kontroli str. 5-17, 56-59, 468-480, 489, 493, 502-503, 509-574, 607, 614-615, 642-770, CD_11, 813-862, 881-948)

Wydatki Ministerstwa (dysponent III stopnia) wyniosły 6258,0 tys. zł, co stanowiło 97,0% planu po zmianach (6452,0 tys. zł). W porównaniu do roku 2021 (6074,8 tys. zł¹³) wydatki zwiększyły się o 183,2 tys. zł, tj. o 3,0%.

(akta kontroli str. 5-17, 85-118, CD_4, 153-219, 1125-1126, 1135, 1144-1145, 1157-1165, 1176-1229, 2227-2236, CD_7, 2293)

Środki na dodatkowy fundusz motywacyjny¹⁴, ujęte w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego¹⁵, w kwocie 112,5 tys. zł, zostały wydatkowane do 30 listopada 2022 r.¹⁶ w wysokości 111,9 tys. zł, tj. 99,5% kwoty zaplanowanej.

(akta kontroli str. 5-17, 248, 735)

W 2022 r. plan wydatków w części 43 zwiększono z rezerwy celowej o 7358,4 tys. zł na sfinansowanie zobowiązań powstałych wobec Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne osób duchownych (wykorzystano całą kwotę)¹⁷.

należność z tytułu przypisanych do zwrotu środków dotacji w kwocie 59 348,13 zł udzielonej Parafii Rzymskokatolickiej pw. Chrystusa Króla w Goczałkowie na zadanie pn. Remont elewacji kościoła.

¹² W kwocie 216 608,9 tys. zł wykonania wydatków w 2021 r. – 112,5 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r.

¹³ W kwocie 6074,8 tys. zł wykonania wydatków w 2021 r. – 112,5 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r.

¹⁴ Utworzony na mocy ustawy z 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1901).

¹⁵ Dz. U. poz. 2407.

¹⁶ Termin określony w art. 20a ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1535, ze zm.).

¹⁷ Rezerwa poz. 16, decyzja Ministra Finansów nr MF/FS10.4143.3.24.2022.MF.5463 z 19 grudnia 2022 r.

Szczegółowe badanie wykorzystania środków z rezerwy celowej wykazało, że zostały one wydatkowane zgodnie z przepisami ufp na cel, na jaki zostały przeznaczone.

(akta kontroli str. 220, 509-511, 572, 576, 580-581, 590-606, 771-812)

W trakcie 2022 r. w związku z nadmiarem środków finansowych, dokonano 12 decyzjami blokad planowanych wydatków budżetu państwa w części 43 na kwotę ogółem 610,1 tys. zł¹⁸. Decyzje te zostały podjęte przez Ministra SWiA na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp, po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków budżetowych i zaistnieniu przesłanek uzasadniających ich zablokowanie.

Blokowanie zaplanowanych środków wynikało m.in. z:

- niezrealizowania zadania polegającego na wymianie tablic informacyjnych w związku z ustaleniem dodatkowej nazwy miejscowości w języku regionalnym,
- niewykorzystania części środków przewidzianych na realizację zadania pn. *Stypendia dla studentów romskich w 2022 r. oraz pn. Studia podyplomowe dotyczące społeczności romskiej wraz z systemem stypendialnym dla słuchaczy w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*¹⁹ (dalej: Program integracji),
- niezrealizowania przez Stowarzyszenie Forum Mniejszości Podlasia zadania pn. *I Forum Asystentów Edukacji Romskiej w Polsce* w ramach Programu integracji z powodu niewielkiej liczby zgłoszeń asystentów,
- niezrealizowania przez Związek Ukraińców w Polsce części zadania pn. *Ogólnopolskie obchody 75. rocznicy akcji „Wisła”*,
- niezrealizowania przez Parafię Rzymskokatolicką pw. Św. Jadwigi w Tomaszowie Bolesławieckim zadania pn. *Prace remontowe elewacji zabytkowej wieży kościoła*,
- oszczędności dotyczących środków ujętych w planie Ministerstwa (dysponent III stopnia) na 2022 r. w rozdziale 75001.

Szczegółowe badanie trzech blokad²⁰ na kwotę 79,9 tys. zł, tj. 13,1% całkowitej kwoty środków zablokowanych w części 43 wykazało, że w tych przypadkach informacja o nadmiarze środków była przekazana niezwłocznie.

Ustalono jednak, że dysponent cz. 43 nie dokonał blokady niewykorzystanych środków w kwocie 36,5 tys. zł, co było nierzetelne. Było to spowodowane nieprzekazaniem przez Departament Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych (dalej: DWRMNiE) do DB, informacji o niewykorzystaniu ww. środków (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Tym samym sformułowane wnioski po kontrolach wykonania budżetu państwa w 2020 r. oraz w 2021 r., dotyczące zapewnienia bezzwłocznego zgłaszania nadmiaru środków dysponentowi części 43 celem dokonania blokad, nie zostały w pełni zrealizowane.

(akta kontroli str. 150-152, 488-503, 576, 579, 608, 611, 645-646, 651-653, 663-665, 1031-1099, 1262-1457, 1463-1623, 1672, 1687-1688, 4468-4471)

Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa w części 43, limity wydatków nie zostały przekroczone.

(akta kontroli str. 733-734)

Wydatki w części 43 według grup ekonomicznych przedstawiały się następująco.

Na dotacje wydatkowano 219 422,4 tys. zł (97,2% wydatków w części), co stanowiło 99,8% planu po zmianach (219 826,2 tys. zł). W porównaniu do wydatków w roku 2021

¹⁸ W ramach tej kwoty środki w wysokości 358,2 tys. zł decyzją Ministra Finansów nr MF/FS10.4143.3.24.2022.MF.5463 z 22 grudnia 2022 r. zostały przekazane do rezerwy poz. 80, obejmującej wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

¹⁹ Uchwała nr 190/2020 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”.

²⁰ Decyzje nr: 43.4143.12.6.2022.BD z 19 grudnia 2022 r. na kwotę 8,9 tys. zł; 43.4143.12.7.2022.BD z 19 grudnia 2022 r. na kwotę 40,0 tys. zł; 43.4143.12.8.2022.BD z 27 grudnia 2022 r. na kwotę 31,0 tys. zł. Doboru próby do badania dokonano kierując się osądem kontrolera.

(210 534,1 tys. zł²¹) wydatki te były wyższe o 8 888,3 tys. zł, tj. o 4,2%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły środki w wysokości 189 301,9 tys. zł, przekazane do ZUS na opłacenie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz zdrowotnego duchownych. Dotacji udzielano również organizacjom mniejszości narodowych i etnicznych, związkowi wyznaniowemu i jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych:

- na realizację zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego w wysokości 19 704,5 tys. zł (wykorzystano 19 298,1 tys. zł, tj. 97,9%), w tym na realizację Programu integracji w kwocie 566,6 tys. zł (wykorzystano 492,7 tys. zł, tj. 87,0%);
- w ramach Funduszu Kościelnego na działalność charytatywno-opiekuńczą oraz remonty i konserwację zabytkowych obiektów sakralnych w wysokości 11 087,5 tys. zł (wykorzystano 10 821,0 tys. zł, tj. 97,6%).

Niższe wykorzystanie przekazanych kwot dotacji wynikało m.in. z odstąpienia części beneficjentów od zawarcia umów na realizację zadań publicznych, rezygnacji beneficjentów z realizacji umów po ich podpisaniu, obniżenia kosztów realizacji przewidywanych zadań oraz zwrotów niewykorzystanych kwot dotacji.

(akta kontroli str. 221-247, 249-460, 618-641, 656-659, 814, 818, 826-837, 1110-1112, CD_12, 1262-1457, 1463-1614, 4443-4451)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 1099,3 tys. zł (0,5% wydatków w części 43), co stanowiło 97,7% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. (1122,7 tys. zł) wydatki te były niższe o 23,4 tys. zł, tj. o 2,1%. Wydatki w Ministerstwie ponoszono głównie na dofinansowanie zakupu okularów korygujących wzrok do pracy przy monitorze ekranowym, wypłaty ekwiwalentu/świadczeń rzeczowych dotyczących środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz środków higieny osobistej oraz wypłaty z tytułu zwrotu kosztów podróży członków Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

(akta kontroli str. 656-659, 814, 818, 1137-1138, 1145, 1176-1183)

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 5158,7 tys. zł (2,3% wydatków w części 43), co stanowiło 96,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. (4896,0 tys. zł) wydatki były wyższe o 262,7 tys. zł, tj. o 5,4%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 4417,0 tys. zł (97,7% planu po zmianach).

Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w 2022 r., według sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetu państwa Rb-28, wzrosły w porównaniu do 2021 r. (4269,2 tys. zł) o 147,8 tys. zł, tj. o 3,5%.

Przeciętne zatrudnienie w 2022 r., według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w jednostce budżetowej od początku roku do końca IV kwartału 2022 r., w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 32 osoby i w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2021 r. nie uległo zmianie. W 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego, według sprawozdania Rb-70, wyniosło 9988,3 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2021 r. było wyższe o 862,7 zł, tj. o 9,5%, co wynikało m.in. z realizacji wypłat z funduszu motywacyjnego. Jedna osoba wykonywała zadania w innej formie niż umowa o pracę²².

Wzrost wydatków na wynagrodzenia w 2022 r. w § 4010 i § 4020 w stosunku do 2021 r. spowodowany był wzrostem mnożników dla pracowników korpusu służby cywilnej oraz wzrostem wynagrodzeń zasadniczych dla pracowników niebędących w korpusie służby cywilnej. Wzrost wydatków na wynagrodzenia dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2022 r. w stosunku do 2021 r. był skutkiem zwiększenia wynagrodzeń w trakcie roku 2021 r. (tj. od 1 sierpnia), w związku z rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób

²¹ W tym 688,0 tys. zł – dotacje dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych na wydatki majątkowe.

²² Umowa o dzieło finansowana w ramach § 417.

zajmujących kierownicze stanowiska państwowe²³ i stosowaniem przedmiotowych zwiększeń przez cały 2022 r.

(akta kontroli str. 481-487, 656-659, 814, 818-819, 2222-2236, CD_7, 1127-1134, 1137-1138, 1145, 1176-1183)

W 2022 r. w części 43 nie poniesiono wydatków majątkowych. W Ministerstwie na etapie planowania budżetu na 2022 rok wydatki majątkowe zostały ujęte w kwocie 50 tys. zł, z przeznaczeniem na *Rozwój systemu teleinformatycznego wspierającego proces przyznawania dotacji na ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych przyznawanych na podstawie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym*. W trakcie realizacji zadania w 2022 r. stwierdzono, iż w ramach planowanych modyfikacji Elektronicznego Systemu Udzielania Dotacji nie powstanie utworów w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych²⁴ oraz nowa wartość niematerialna i prawna, zatem wydatki na wdrożenie przedmiotowych zmian zostały sfinansowane z wydatków bieżących, tj. § 4300.

Jak poinformowała Dyrektor Biura Finansowego, *na etapie planowania budżetu na 2022 rok nie można było precyzyjnie przewidzieć zakresu i charakteru zmian, które będą konieczne do wprowadzania do ESUD*.

(akta kontroli str. 656-659, 2294-2300, 1140, 1148, 1177, 1181)

Zobowiązania w części 43 na koniec 2022 r. wyniosły 15 991,3 tys. zł i były wyższe o 750,8 tys. zł, tj. o 4,9% niż kwota zobowiązań na koniec 2021 r. (15 240,4 tys. zł). Wśród zobowiązań najwyższy udział miała składka z Funduszu Kościelnego na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne duchownych za grudzień 2022 r. płatna w 2023 r. (wzrost z 14 977,5 tys. zł w 2021 r. do 15 655,7 tys. zł w 2022 r.). Zobowiązania wymagalne na koniec 2022 r. nie wystąpiły.

Zobowiązania u dysponenta III stopnia na koniec 2022 r. wyniosły 335,5 tys. zł i były wyższe o 72,6 tys. zł, tj. o 27,6% niż kwota zobowiązań na koniec 2021 r. (262,9 tys. zł). Dotyczyły one głównie wzrostu wypłat dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wraz z pochodnymi od wynagrodzeń), usługi utrzymania systemu ESUD i zwrotu kosztów podróży i noclegu dla członków Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych za udział w posiedzeniu strony mniejszościowej w grudniu 2022 r. Zobowiązania wymagalne na koniec 2022 r. nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 733-734, 767-768, 813-820, 1157-1158, 1176-1185)

Kontrolą objęto 27 spośród 663 umów o dotację celową i podmiotową zawartych z beneficjentami w 2022 r., na które wydatkowano 2888,0 tys. zł, tj. 9,6% kwoty wykorzystanych dotacji sfinansowanych ze środków budżetu państwa w części 43 – 30 120,6 tys. zł²⁵ (bez dotacji z Funduszu Kościelnego na opłacenie wymagalnych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne osób duchownych).

Przekazanie dotacji następowało na podstawie umów sporządzonych zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 i 151 ust. 1 ufp, a rozliczenia dokonano zgodnie z warunkami i w terminach określonych w umowach oraz w art. 152 ust. 2 i 3 ufp (z uwzględnieniem art. 15zzl ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁶).

(akta kontroli str. 126-132, 221-247, 249-460, 504-508, 608-613, 618-641, 1110-1112, CD_12, 1458-1462, 1522-1533, 1624-2088, 2148-2155, 2383-3644, 4466-4467)

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., NIK wnioskuje o klasyfikowanie wydatków realizowanych w ramach Programu integracji zgodnie z rozporządzeniem Ministra

²³ Dz. U. poz. 1394.

²⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 2509.

²⁵ Wg stanu na 18 stycznia 2023 r. Doboru próby do badania dokonano kierując się osądem kontrolera oraz wielkością kwot dotacji.

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.

Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁷.

Ustalono, że DWRMNiE zaplanował na 2022 r. wydatki na zadanie publiczne, polegające na organizacji I Forum Asystentów Edukacji Romskiej, w ramach Programu integracji na kwotę 40,0 tys. zł, także w niewłaściwych podziałkach klasyfikacji budżetowej, tj. w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92105 Pozostałe zadania w zakresie kultury. Dyrektor DWRMNiE wyjaśnił, że *planowanie środków budżetowych na 2022 r. miało miejsce już w 2021 r. W tym okresie DWRMNiE przewidywał realizację I Forum Asystentów Edukacji Romskiej z działu 921. Natomiast, wobec wniosków pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli z 2022 r. (przekazanych pismem nr KAP.410.001.04.2022 z dnia 14 kwietnia 2022 r.), DWRMNiE – po przeprowadzeniu roboczych analiz dotyczących ewentualnej możliwości innego przeznaczenia środków zaplanowanych w dziale 921 - w dniu 4 sierpnia 2022 r. zgłosił do blokady pierwotnie planowane w dziale 921 środki w wysokości 40.000,00 zł (pismo DWRMNIIE-WMNIE-311-1-24/2022).*

(akta kontroli str. 461-467, 644-645, 649-651, 1463, 1466-1469, 1477)

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r., NIK wniosowała także o ujmowanie w umowach dotacji, udzielanych przez dysponenta części 43, wszystkich istotnych postanowień określonych w ramowym wzorze umowy, wynikającym z rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań²⁸ (dalej: rozporządzenie PKPP). W trakcie kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. ustalono, że wniosek nie został zrealizowany, ponieważ jak wyjaśnił Dyrektor DWRMNiE (...) *ze względu na zakończone konsultacje i uzgodnienia w zakresie zasad mających obowiązywać w roku 2022, DWRMNIIE ocenił jako niekorzystne dla podmiotów aplikujących o dotacje wprowadzanie w ówczesnym czasie modyfikacji do przyjętego wzoru umowy dotacji na rok 2022.(...)* Poinformował ponadto, że wniosek pokontrolny zostanie zrealizowany poprzez stosowne przepisy, które będą zawarte w ramowym wzorze umowy dotacji na realizację w 2023 roku zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego.

W ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. ustalono, że umowy dotacyjne zawarte w 2022 r., podobnie jak umowy zawarte w roku 2021 r., nie zawierały wszystkich istotnych postanowień określonych w rozporządzeniu PKPP. Ustalono jednocześnie, że ramowy wzór umowy na realizację zadania publicznego, stanowiący załącznik nr 2 do *Informacji Ministra SWiA z dnia 4 sierpnia 2022 r. o szczegółowych zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację w 2023 r. zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, o którym mowa w art. 18 ust. 2 pkt 1, 3-9 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823)*, zawiera wszystkie postanowienia, których brak był podstawą do sformułowania wniosku pokontrolnego. Wobec powyższego NIK uznaje, że wniosek pokontrolny z kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. został zrealizowany.

(akta kontroli str. 1110-1112, CD_12, 2089-2147, 2383-3644)

Na podstawie dokumentacji rozliczeniowej dotacji objętych badaniem ustalono, że w efekcie poniesionych wydatków zrealizowano określone w umowach zadania, m.in. dotyczące:

- wzmocnienia konstrukcji ścian kościoła parafialnego w Kryłowie;
- prac konserwatorskich i restauratorskich przy ołtarzu głównym kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła w Płońsku;
- remontu dachu kościoła ewangelickiego w Łęgutach;
- remontu konserwatorskiego elewacji, renowacji pokrycia dachu oraz zabezpieczenia szczytów części południowej nawy głównej i prezbiterium kościoła parafialnego we Wszechświętych;

²⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.

²⁸ Dz. U. poz. 2057.

- wymiany wykładzin podłogowych w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Łązniewie;
- systemów stypendialnych na rzecz studentów pochodzenia romskiego;
- prowadzenia działalności kulturalnej i wydawniczej (m.in. organizacji wydarzeń artystycznych przez mniejszość białoruską i ukraińską, organizację wydarzeń edukacyjnych przez mniejszość niemiecką i tatarską, wydania czasopisma ze stronami kaszubskojęzycznymi oraz dodatków kaszubskojęzycznych "Naji Uczby" i "Stegna", wydanie przez mniejszość żydowską albumu fotograficznego „KROKE”).

(akta kontroli str. 1110-1112, CD_12, 2383-3644)

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., NIK wnioskowała o dokonywanie merytorycznej oceny sprawozdań z realizacji dotowanych zadań publicznych w terminach wynikających z wewnętrznych przepisów MSWiA. Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości w ww. zakresie w 2022 r., NIK uznaje, że ubiegłoroczny wniosek pokontrolny został zrealizowany.

(akta kontroli str. 461-467, 1257-1261, 2962)

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., NIK wnioskowała o przekazywanie przez DWRMNIIE do DB zatwierdzonych informacji dotyczących realizacji dotowanych zadań publicznych w terminie określonym w zasadach (polityce) rachunkowości MSWiA. Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości w ww. zakresie w 2022 r., NIK uznaje, że ubiegłoroczny wniosek pokontrolny został zrealizowany.

(akta kontroli str. 461-467, 1257-1261, 2959-2961)

Ustalono, że DWRMNIIE w dwóch przypadkach nie dokonał rzetelnej analizy wniosków o udzielenie dotacji na zadania mające na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, realizowane w obiektach, w których jest prowadzona przez dotowany podmiot komercyjna działalność gospodarcza (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1110-1112, CD_12, 1624-1733, 1814-1821, 1931-1966, 1971-1973, 2983-3011, 3195-3368, 3369-3644)

Ustalono ponadto, że w przypadku pięciu z 17 badanych dotacji na zadania mające na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, DWRMNIIE nie egzekwował od wnioskodawców kompletnych danych w części finansowej wniosku o udzielenie dotacji (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1110-1112, CD_12, 1931-2088, 21-2155)

W jednym przypadku DWRMNIIE nie wyegzekwował od podmiotu, któremu udzielono dotacji formularza wskazanego w pkt VIII Informacji Ministra SWiA za I półrocze 2022 r. (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1734, 1737-1738, 1815-1819,, 1936-1937, 1952-1955, 2806-2818, 3012-3120)

Badaniem pod względem terminowości objęto wydatki w kwocie 189 301,9 tys. zł przeznaczone na opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne osób duchownych²⁹. Kontrola wykazała, że wpłaty składek na wskazany rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokonywano zgodnie z terminem określonym w § 23 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawie rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych³⁰.

(akta kontroli str. 488, 491, 771-812)

Szczegółowym badaniem – pod kątem prawidłowości wydatkowania środków – objęto wydatki dysponenta III stopnia w kwocie 1889,3 tys. zł, stanowiącej 30,2% jego wydatków (6258,0 tys. zł). Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym MSWiA (dysponenta III stopnia). Próba wylosowana metodą monetarną (MUS

²⁹ Dotacje udzielone z rozdziału 75822 Fundusz Kościelny.

³⁰ Dz. U. Nr 78 poz. 465, ze zm.

– z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości) dotyczyła 44 zapisów księgowych na łączną kwotę 1 033,5 tys. zł, którą w całości stanowiły wydatki bieżące. Próba wydatków dobranych celowo (według osądu kontrolera) dotyczyła 44 zapisów na łączną kwotę 835,5 tys. zł (całość kwoty dotyczyła wydatków bieżących). Dodatkowo badanie wydatków wybranych w sposób celowy zostało uzupełnione o dwie faktury związane z wydatkami zrealizowanymi w ramach dwóch zamówień publicznych badanych w niniejszej kontroli, w łącznej kwocie 20,3 tys. zł³¹.

(akta kontroli str. 2227-2236, CD_7, 2237-2239, CD_8, 2280-2292, 2377-2382, CD_13)

Badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych³² - dalej: upzp (w tym prawidłowość wyboru trybów udzielania zamówień publicznych i stosowania wyłączeń ustawowych) oraz w zarządzeniach Dyrektora Generalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji³³, w odniesieniu do dwóch postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, których łączna wartość wynosiła 566,8 tys. zł netto³⁴: jedno postępowanie w trybie podstawowym, którego szacunkowa wartość wynosiła 552,4 tys. zł netto³⁵ i drugie, do którego nie miały zastosowania przepisy Prawa zamówień publicznych (na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1-4 tej ustawy) o wartości 14,4 tys. zł netto³⁶. W ramach badanych zamówień publicznych w części 43 w 2022 r. wydatkowano 25,0 tys. zł.

Kontrolowana jednostka prawidłowo wywiązała się z ustawowego obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2022 r., poprzez zamieszczenie na stronie internetowej zamawiającego i w Biuletynie Zamówień Publicznych³⁷, zarówno planu, jak i jego 12 aktualizacji. Sprawozdanie z udzielonych w 2022 r. zamówień przekazano Prezesowi UZP³⁸ dochowując terminu określonego w art. 82 ust. 2 upzp.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki i umowami na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Badania w zakresie stosowania procedur określonych w upzp oraz wewnętrznych regulacjach MSWiA wykazały, że podejmowane przez MSWiA działania były zgodne z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 1257-1260, 2156-2220, CD_6, 2240-2279, 2294-2375)

W części 43 budżetu państwa nie planowano i nie realizowano wydatków na projekty finansowane w ramach budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 85-118, CD_4, 153-219)

Minister SWiA, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 upf, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 43, dokonując ocen wykonania planu dochodów i wydatków

³¹ Nr BF-WPP-2374-1-7-BA-TP-MM/2022 oraz nr DWRMNIE-WMNIE-2375-4/2022.

³² Dz.U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.

³³ Zarządzenie nr 28 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 października 2020 r. w sprawie udzielania zamówień w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji; Zarządzenie nr 31 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie udzielania zamówień w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji; Zarządzenie nr 34 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2021 r. zmieniające zarządzenie w sprawie udzielania zamówień w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

³⁴ Suma wartości szacunkowych badanych zamówień netto (bez VAT).

³⁵ Postępowanie nr BF-WPP-2374-1-7-BA-TP-MM/2022 pn. „Zakup usług cateringowych na potrzeby obsługi konferencji i sympozjów organizowanych przez MSWiA oraz najem bufetu pracowniczego”. Umowa nr 26/BA/2022 z dnia 28 czerwca 2022 r. na okres 24 miesięcy. Kwota udzielonego zamówienia jest równa kwocie na jaką zawarto umowę, tj. 557 802,00 zł brutto. Łączna wartość wydatków w 2022 r. w związku z realizacją umowy wynosiła 124 612,55 zł, z czego w cz. 43 – 7 276,55 zł (w cz. 17 – 13 706,00 zł, w cz. 42 – 103 630,00 zł).

³⁶ Postępowanie pn. „Zakup usługi zapewniającej poprawne i nieprzerwane funkcjonowanie systemu teleinformatycznego wspierającego procesy związane z realizacją zadań, o których mowa w art. 18 ust. 2 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym”. Umowa nr DWRMNIE-WMNIE-2375-4/2022 została zawarta w dniu 21 listopada 2022 r. na kwotę 17 712,00 zł brutto. Łączna kwota wydatków w 2022 r. wyniosła 17 712,00 zł.

³⁷ Plan zamówień na 2022 r. opublikowano 4 marca 2022 r.

³⁸ Sprawozdanie przekazano 20 lutego 2023 r., nr referencyjny nadany przez UZP: 2022/SPRR 00007414/01.

za I półrocze 2022 r.

(akta kontroli str. 31-40, 49-55, CD_3, 60-84, 119-125, 135-149, 863-869, 881-1030, 1101-1109, 1113-1120)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dysponent cz. 43 nie dokonał blokady niewykorzystanych środków na dotacje w kwocie 36,5 tys. zł, co było nierzetelne. Było to spowodowane nieprzekazaniem przez DWRMNiE do DB, informacji o niewykorzystaniu ww. środków. I tak:

- a) W dniu 28 listopada 2022 r. do MSWiA wpłynęła informacja o rezygnacji przez Stowarzyszenie Łemków z realizacji zadania pn. *Realizacja III części filmu fabularnego "Akcja Wisła"*. Zwrot dotacji w kwocie 30,0 tys. zł, przekazanej przez MSWiA na ww. zadanie (umowa z dnia 9 maja 2022 r. nr 12-28/WMNiE/2022), nastąpił 29 listopada 2022 r.;
- b) W dniu 15 grudnia 2022 r. do MSWiA wpłynęła informacja o rezygnacji przez Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Warmia” w Lidzbarku Warmińskim z realizacji zadania pn. *Sztafeta pokoleń – 2022* oraz zwrot dotacji w kwocie 6,5 tys. zł, przekazanej przez MSWiA na ww. zadanie (umowa z dnia 13 kwietnia 2022 r. nr 4-72/WMNiE/2022).

Wobec nieorganizowania już naborów wniosków, kwoty te nie mogły być wykorzystane na realizację innych zadań. Informacja o nadmiarze środków wynikającym ze zwrotu powyższych dotacji oraz o braku możliwości ich efektywnego wydatkowania nie została przekazana przez DWRMNiE do DB, co uniemożliwiło dokonanie blokady tych środków.

(akta kontroli str. 488-503, 576, 579, 645-646, 651-653, 1031-1099, 1262-1457, 1463-1521, 1672, 1687-1688)

Dyrektor DWRMNiE, w złożonych wyjaśnieniach potwierdził m.in., że DWRMNiE nie zgłosił ww. środków do blokady. Podał także m.in., że wyraża głębokie przekonanie, że działania naprawcze, które zostaną wdrożone w DWRMNiE w tym obszarze doprowadzą do wyeliminowania w przyszłości tego typu zdarzeń. (...) *ostatnie tygodnie roku budżetowego są okresem wzmożonej aktywności DWRMNiE, który realizuje szereg zadań w sposób szczególny angażujących uwagę i siły pracowników.*

(akta kontroli str. 1688)

NIK zwraca uwagę, że DB przypominał dyrektorom departamentów MSWiA (w tym DWRMNiE) o konieczności niezwłocznego blokowania planowanych wydatków budżetowych, dokonania rzetelnej analizy wydatków na 2022 r. i przekazania do dysponenta części wniosków o blokadę planowanych wydatków do 23 grudnia 2022 r.³⁹.

2. W przypadku dwóch z 17 badanych dotacji, DWRMNiE nie dokonał rzetelnej analizy wniosków o udzielenie dotacji na zadania mające na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, realizowane w obiektach, w których jest prowadzona przez dotowany podmiot komercyjna działalność gospodarcza. W związku z powyższym zaniechaniem wystąpiło ryzyko finansowania ze środków dotacji działalności gospodarczej prowadzonej przez dotowane podmioty. Zgodnie natomiast z art. 126 ufp dotacje mogą być przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych, co wyklucza możliwość finansowania działalności gospodarczej.

Dotyczyło to:

a) Dotacji podmiotowej dla Fundacji im. bpa Antanasa Baranuskasa „Dom Litewski” w Sejnach (dalej: Fundacja) na realizację zadania pn. *Działalność bieżąca "Domu Litewskiego" w Sejnach*⁴⁰.

³⁹ Pismo znak: DB-B0334-31-10/2022 z 7 grudnia 2022 r.

⁴⁰ Umowa nr 3-8/WMNiE/2022 z 2 lutego 2022 r. oraz aneks nr 1/2022 do umowy z 10 listopada 2022 r. na kwoty odpowiednio: 215,0 tys. zł i 236,5 tys. zł.

We wnioskach o udzielenie dotacji stanowiących załączniki do umowy i aneksu do umowy podano, że dotację planowano wykorzystać m.in. na: wynagrodzenia, olej opałowy, energię elektryczną, środki i artykuły czystości, dezynfekcji i higieny, przeglądy techniczne budynku (ogólnobudowlany, instalacji sanitarnych, ochrony środowiska, kotłowni, przewodów kominowych, Urząd Dozoru Technicznego) i serwis kotłowni oraz na podatek od nieruchomości.

W Domu Litewskim, którego działalność była dotowana przez MSWiA, Fundacja prowadzi działalność gospodarczą polegającą na wynajmowaniu pokoi hotelowych, sal i prowadzeniu restauracji, w której organizowane są m.in. wesela i przyjęcia okolicznościowe.

b) Dotacji celowej dla Towarzystwa Słowaków w Polsce (dalej: TSP) na realizację zadania pn. *Działalność Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej*⁴¹.

We wniosku o udzielenie dotacji stanowiącym załącznik do umowy podano, że dotację planowano wykorzystać m.in. na: wynagrodzenia, energię elektryczną, olej opałowy, środki czystości, telefon i prowadzenie warsztatów.

W Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej, którego działalność była dotowana przez MSWiA, prowadzona jest działalność gospodarcza polegająca na wynajmowaniu pokoi hotelowych oraz sal na wesela i przyjęcia okolicznościowe. Jest tam też kawiarnia.

Ustalono, że DWRMNiE, na etapie analizy ww. wniosków o udzielenie dotacji nie żądał od wnioskodawców dokumentów umożliwiających dokonanie rzetelnej oceny, czy podane we wnioskach koszty dotowanych wynagrodzeń, środków czystości, oleju opałowego i energii elektrycznej nie dotyczyły w części działalności gospodarczej. DWRMNiE nie pozyskał od dotowanych podmiotów szczegółowych informacji dotyczących m.in. opomiarowania w zakresie energii elektrycznej i ciepłej, wydzielającego część budynku, w którym jest prowadzona działalność gospodarcza.

(akta kontroli str. 1110-1122, CD_12, 1624-1733, 1814-1821, 1931-1966, 1971-1973, 2983-3011, 3195-3644)

Odnosnie dotacji podmiotowej udzielonej Fundacji Dyrektor DWRMNiE wyjaśnił m.in., że *wraz ze sprawozdaniem z realizacji zadania Fundacja przesłała Oświadczenie (...) w którym zapewnia iż, „[...] dotacja przeznaczona na zakup oleju opałowego w 2022 r. została w 100% wykorzystana na ogrzewanie pomieszczeń w budynku „Domu Litewskiego” w Sejnach związanych z prowadzeniem nieodpłatnej działalności statutowej Fundacji (...). Przychody z tej działalności są wykorzystane jako wkład własny do realizacji zadań zleconych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz na pokrycie innych kosztów związanych z organizacją wydarzeń kulturalnych na rzecz mniejszości.” W świetle posiadanej wiedzy wynikającej z wieloletniej, bieżącej współpracy z Fundacją, analizy posiadanych dokumentów (Statutu Fundacji, Uchwały Nr.15/RN/II-06 Rady Nadzorczej im. B-pa Antanasa Baranauskasa „Dom Litewski w Sejnach z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie podziału kosztów działalności statutowej i gospodarczej, Sprawozdania z kontroli z dnia 29 lutego 2008 r. Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków MSWiA, Sprawozdania z kontroli z dnia 15 marca 2007 r. Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków MSWiA) oraz nadesłanego ww. oświadczenia, DWRMNiE nie widział konieczności żądania przedłożenia dodatkowych dokumentów.*

Dyrektor DWRMNiE wyjaśnił ponadto, że *nie budzi wątpliwości, że Fundacja (...) może prowadzić działalność gospodarczą. Nie budzi również najmniejszych wątpliwości, że środki publiczne przeznaczone na realizację zadania pn. Działalność bieżąca "Domu Litewskiego" w Sejnach nie mogły zostać przeznaczone na realizację innych celów niż wynikające z zawartej umowy, a szerzej z przepisów ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. Analiza informacji zawartych we wniosku wskazuje na jego zgodność z celami określonymi ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823). Przy czym nie budziło i nadal nie budzi wątpliwości, że środki publiczne udzielone w ramach dotacji przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji mogą zostać*

⁴¹ Umowa nr 9-3/WMNiE/2022 z 9 lutego 2022 r. na kwotę 83,0 tys. zł.

przeznaczone wyłącznie na działalność zmierzającą do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej litewskiej mniejszości narodowej. Natomiast, na etapie oceny sposobu realizacji zadania zleceniobiorca musi wykazać, że środki publiczne zostały wydatkowane zgodnie z zawartą umową.

(akta kontroli str. 1940)

Odnosnie dotacji celowej udzielonej TSP Dyrektor DWRMNiE wyjaśnił m.in. że (...) wniosek o udzielenie dotacji (stanowiący załącznik do umowy na realizację zadania) określa szczegółowy cel zadania. Analiza umowy, w szczególności wniosku, w ocenie DWRMNiE prowadzi do wniosku, że nie dotyczy ona wspierania prowadzonej przez Towarzystwo Słowaków w Polsce działalności gospodarczej – którą to działalność Towarzystwo Słowaków w Polsce ma prawo prowadzić – a jedynie działań, których charakteru nie można określić inaczej, niż jako przyczyniające się do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej słowackiej mniejszości narodowej.

Natomiast na etapie oceny sposobu realizacji zadania (zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym) konieczne jest ustalenie, że środki publiczne, które zostały przeznaczone na realizację zadania zostały wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem i celami zadania. W ocenie DWRMNiE, przekazując sprawozdanie z realizacji zadania, zleceniobiorca powinien wykazać, że zadanie zostało prawidłowo wykonane. Oznacza to, że powinien w szczególności przekonująco uzasadnić fakt poniesienia wydatków wyłącznie na koszty określone w kosztorysie zadania. Co więcej, wydatki muszą być zasadne, w tym znaczeniu, że ich poniesienie było niezbędne do osiągnięcia zakładanego celu realizacji zadania. (...) nie budzi wątpliwości, iż ewentualne poniesienie wydatków zakwalifikowanych przez Towarzystwo Słowaków w Polsce jako poniesionych na realizację zadania, w tych przypadkach, w których w istocie wspierałyby prowadzoną w tym samym obiekcie działalność gospodarczą nie będzie traktowane jako przyczyniające się do osiągnięcia celów zadania, a szerzej celów określonych w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. (...) z korespondencji prowadzonej z Towarzystwem Słowaków w Polsce (...) wynika, między innymi, że w terminie realizacji zadania w budynku CKS w Nowej Białej nie prowadziła działalności kawiarnia, zaś wszystkie koszty i dochody z tytułu prowadzenia pensjonatu oraz wynajmowania pomieszczeń znajdujących się w CKS w Nowej Białej na różnorakie imprezy okolicznościowe „(...) księgowane były na odrębnym koncie CSK (...)”.

Dyrektor DWRMNiE wyjaśnił m.in., że (...) dotychczasowa korespondencja z Towarzystwem Słowaków w Polsce prowadzona na etapie oceny sposobu realizacji zadania pod względem merytorycznym (...) nie jest w pełni satysfakcjonująca. (...) biorąc pod uwagę lakoniczny charakter części odpowiedzi udzielonych przez zleceniobiorcę wydaje się, że zagadnienie to wymaga powzięcia dodatkowych informacji przez DWRMNiE w celu dokonania rzetelnej oceny stanu faktycznego.

(akta kontroli str. 1942-1943)

Zdaniem NIK, DWRMNiE powinien pozyskać od podmiotów wnioskujących o udzielenie dotacji szczegółowe informacje, które potwierdzałyby, że ze środków dotacji nie będzie finansowana działalność gospodarcza tych podmiotów.

3. W przypadku pięciu z 17 badanych dotacji przekazanych przez MSWiA na zadania mające na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, DWRMNiE nie egzekwował od wnioskodawców kompletnych danych w części finansowej wniosku o udzielenie dotacji, co było nierzetelne.

Zgodnie z punktem IV ppkt 10 Informacji Ministra SWiA, DWRMNiE może wystąpić do wnioskodawcy o przesłanie dodatkowych dokumentów lub informacji niezbędnych do oceny wniosku lub o korektę wniosku, która może dotyczyć wszystkich jego elementów. W przypadku konieczności uzupełnienia dokumentów, sporządzenia korekty wniosku lub dostarczenia informacji, wnioskodawca jest zobowiązany do udzielenia odpowiedzi w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania wystąpienia DWRMNiE.

We wnioskach o udzielenie dotacji stanowiących załączniki do umów dotacyjnych stwierdzono w pkt II. Część finansowa, następujące niewypełnione rubryki:

- Przychody przewidywane w związku z realizacją zadania (jeden wniosek)⁴²,
- Środki z innych źródeł oraz w tym podmiot finansujący i wysokość (pięć wniosków)⁴³.
(akta kontroli str. 1110-1112, CD_12, 1931-2088, 2148-2155)

Dyrektor DWRMNiE poinformował m.in., że wnioski były sporządzone poprawnie pod względem rachunkowym. Wyjaśnił ponadto, że mając powyższe na uwadze nie było konieczności podejmowania działań (...) zarówno na etapie „weryfikacji” wniosku, jak i bezpośrednio przed zawarciem umowy. (...) koszt całkowity realizacji zadania, jak i wysokość dotacji został w kosztorysie określony w sposób jednoznaczny, wykluczający jakiegokolwiek wątpliwości.

(akta kontroli str. 1946-1947)

Zdaniem NIK, sposób wypełniania wniosków przez wnioskodawców nie powinien budzić wątpliwości co do ich treści. Niekompletność danych, szczególnie w części finansowej, może powodować ryzyko pominięcia istotnych informacji przy rozpatrywaniu wniosków.

4. W jednym przypadku, spośród badanych 17 dotacji przekazanych przez MSWiA na zadania związane z realizacją zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, DWRMNiE nie wyegzekwował od zleceniobiorcy formularza z danymi o liczbie odbiorców zadania za I półrocze 2022 r., wskazanego w pkt VIII Informacji Ministra SWiA. Dotyczyło to Stowarzyszenia Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce, któremu udzielono dotacji na realizację zadania pn. *Działalność bieżąca stowarzyszenia*.

Zgodnie z punktem VIII Informacji Ministra SWiA podmiot realizujący zadanie przekazuje do MSWiA – do dnia 7 lipca 2022 r. za I półrocze – dane o liczbie odbiorców zadań służących podtrzymaniu tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniu języka regionalnego na formularzu, którego ramowy wzór stanowi załącznik nr 6 do ww. Informacji.

(akta kontroli str. 1734, 1737-1738, 1815-1819, 1936-1937, 1952-1955, 2806-2814, 3012-3120, 3816-2818)

Zastępca Dyrektora DWRMNiE wyjaśnił m.in., że w przypadku zadania realizowanego przez ww. Stowarzyszenie, w dniu 1 lipca 2022 r., za pośrednictwem poczty elektronicznej, skierowane zostało przypomnienie o obowiązku przekazania do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji danych dotyczących liczby odbiorców zadania za I półrocze.

(akta kontroli str. 1738)

Dyrektor DWRMNiE poinformował, że w trakcie rozmowy telefonicznej przeprowadzonej w lipcu pomiędzy referentem sprawy, a przedstawicielem Stowarzyszenia Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce ustalono, że zleceniobiorca przekaże dane dotyczące liczby odbiorców do DWRMNiE po ustaniu „(...) przeszkody w postaci sytuacji rodzinnej (...)”. Z kontaktów roboczych DWRMNiE z przedstawicielem Stowarzyszenia wynika, że załącznik ten został wysłany do DWRMNiE. Stowarzyszenie nie dysponuje jednak dowodem nadania pisma, za którym dane te miały zostać przesłane do DWRMNiE.

(akta kontroli str. 1952-1953)

NIK zwraca uwagę, że pomimo podejmowanych przez DWRMNiE działań, wymagany formularz z danymi nie został wyegzekwowany.

⁴² Wniosek stanowiący załącznik do umowy nr 9-3/WMNiE/2022, złożony przez Towarzystwo Słowaków w Polsce (zadanie pn. *Działalność Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej*).

⁴³ Wnioski stanowiące załączniki do umów nr: 677-13-8/WMNiE/2022, złożony przez Związek Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej (zadanie pn. *XI Obóz dzieci i młodzieży tatarskiej*); 12-6/WMNiE/2022, złożony przez Towarzystwo na Rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej (zadanie pn. *Działalność Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej*); 7-15/WMNiE/2022, złożony przez Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce (zadanie pn. *Obchody świąt, jako podtrzymanie tradycji narody Żydowskiego w 2022 r.*); 4-30/WMNiE/2022, złożony przez Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej (zadanie pn. *Niemieckie Kluby Malucha*); 9-3/WMNiE/2022, złożony przez Towarzystwo Słowaków w Polsce (zadanie pn. *Działalność Centrum Kultury Słowackiej w Nowej Białej*).

OCENA CZĄSTKOWA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Środki wydatkowano zgodnie z planem finansowym jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Według przyjętych przez NIK kryteriów ocen, stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały obniżenia oceny.

OBSZAR **3. Sprawozdawczość**

Opis stanu faktycznego Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych łącznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne oraz sprawozdań jednostkowych Ministerstwa (dysponenta głównego i dysponenta III stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 NW),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 43 na podstawie sprawozdań jednostkowych (dysponenta głównego, dysponenta II stopnia w zakresie dochodów i dysponenta III stopnia). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych (dysponenta głównego i dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 675-768, 839-862, 863-880, 1100, 1139, 1149-1175, 1184-1226, 1230-1256)

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych sporządzono korekty sprawozdań: Rb-27 dysponenta głównego (DB)⁴⁴ i Rb-BZ1 dysponenta III stopnia⁴⁵. Korekty zostały uwzględnione w sprawozdaniach dysponenta części 43, złożonych w obowiązującym terminie.

(akta kontroli str. 690-691, 1209-1214)

Stwierdzone nieprawidłowości W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych w części 43. Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ksiąg rachunkowych.

⁴⁴ Korekta z 27 lutego 2023 r.

⁴⁵ Korekta z 28 lutego 2023 r.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- Wnioski
1. Dokonywanie blokad wydatków w przypadku stwierdzenia nadmiaru posiadanych środków.
 2. Egzekwowanie od podmiotów wnioskujących o udzielenie dotacji szczegółowych informacji potwierdzających, że ze środków dotacji nie będzie finansowana ich działalność gospodarcza.
 3. Egzekwowanie od podmiotów wnioskujących o udzielenie dotacji kompletnych danych w części finansowej wniosków.
 4. Wyeliminowanie sytuacji niewyegzekwowania od podmiotu, któremu udzielono dotacji, formularza z danymi o liczbie odbiorców realizowanego zadania.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, kwietnia 2023 r.

Wiceprezes

Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

.....
Podpis

⁴⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres e-mailowy.